

UPPLÝSING - fagfélag bókasafns- og upplýsingafræða

Nefndarsvið Alþingis

nefndarsvid@althingi.is

Reykjavík 19.12.2023

Efni: Umsögn til Alþingis vegna máls 511, Aðgerðaáætlunar í málefni íslenskrar tungu

Upplýsing, fagfélag á sviði bókasafns- og upplýsingafræða fagnar því að stefnt sé að því að styrkja starfsemi bókasafna í grunn- og framhaldsskólum landsins eins og kveðið er á um í 11. grein.

Þar eru sett fram viðmið um gæði og starf safnanna en ekkert talað um að þar starfi upplýsingafræðingar. Það er grundvallaratriði í uppbyggingu bókasafnsstarfs að þar starfi fólk með sérfræðiþekkingu og upplýsingafræðingar eru þess vegna lykilstarfsfólk á bókasöfnum. Það er mikilvægt að það ríki skilningur á ólíkum hlutverkum skólasafna og almenningssafna en víða um land hefur starfsemi þeirra verið sameinuð. Þó svo að söfnin séu samsteypusöfn og samnýti húsnæði og safnkost þá er starfsemi sem er rekin á skólasafni og almenningssafni ekki sú sama og það er starfsfólk safnanna sem sér um þá starfsemi. Því þarf að tryggja að söfnin séu mönnuð í samræmi við það og að það sé mannskapur til að sinna báðum hlutverkum.

Upplýsing telur einnig mjög jákvætt að það eigi að gera vefgátt fyrir rafrænt námsefni til að auðvelda aðgengi en við spyrjum að því hvort það verði ókeypis fyrir nemendur að nota þá gátt. Ef ekki þá verður gáttin að vera hönnuð með þeim möguleika að skólasöfn geti lánað nemendum aðgang að henni því það er alltof oft raunin með rafrænt efni að það er sett fram þannig að ómögulegt er að nota það nema borga fyrir það.

Varðandi 13 grein þá væri gaman að sjá meiri stuðning og viðurkenningu til almenningssafnanna sem eru nú þegar að vinna að slíkum verkefnum og efla samstarf milli skólasafna og almenningssafna á því sviði. Sú starfsemi hefur átt undir högg að sækja undanfarin ár og við teljum það meðal annars vera ástæðu þess að grípa þarf til aðgerða til bjargar íslenskunni. Bókasöfn eru kjörinn vettvangur til þess að efla og auka lestraráhuga barna og ungmenna og efling þeirra ætti að skila sér í bættri íslenskukunnáttu. Víða um land hefur verið dregið úr starfsemi almenningsbókasafna með því að sameina þau grunnskólasöfnum. Eitt sveitarfélag hefur auk þess ákveðið að færa bókasöfnin undir skólastjórnendur. Skólastjórnendur eru ekki með næga þekkingu á starfsemi og hlutverki bókasafna til að það sé rétta leiðin til að auka læsi og efla menningu barna. Upplýsingafræðingar hafa sérþekkingu í hlutverki bókasafna og því er afar áriðandi að fagstéttin hafi aðkomu að því að efla læsi og auka áhuga ungra manneskja á menningu. Bókasöfn gegna auk þess afar lýðræðislegu hlutverki því

aðgengi að safnkosti þeirra og viðburðum er óháð efnahagi fjölskyldna. Með því að efla bókasöfnin í smærri samfélögum, auka samstarf heimila, bókasafna, skóla og tónlistarskóla um allt land er lagður grunnur að góðu menningarsamfélagi framtíðar sem hefur íslensku sem aðalmál.

Með vinsemd og virðingu,

Þórný Hlynsdóttir
Formaður Upplýsingar